

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábsos
 petütsor egyszeri hirdetése
 15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::**

A szepesiek.

A SZEPESI LAPOK egyik legutóbbi számában „Az új választójog Szepesben” címen vezetőcikket közöl — y — jelzéssel, amelyben azt állapítja meg, hogy nincsen reá való ok, hogy a Szepességben az új választójogtól féltsék a magyarság érdekeit.

Szepességet nem kell félteni sem pángermán, sem pánszláv eszméktől — írja —. Hiába történtek itt kísérletek ezek érdekében, természetlen talaj volt a mi földünk számukra. Csúfosan megbukott minden törekvés, mely idegen eszméket igyekezett népünk szívébe csöpögtetni. *Ha németül vagy tótul beszélt is ez, érzelmileg mindig magyar volt és megmaradt ennek a líptói és sárosi áramlatok egyesülésének megakadályozására.*

Teljesen helyes történelmi megállapítás, amelynek mi sárosiak hazafias lelkünk teljes melegevel örülünk s meg is vagyunk győződve a Szepesség magyar lelkéről.

De már az ellen, hogy bennünket csak azért, hogy Szepesség magyar karakterét kidomborítsa, pánszláv áramlatok bölcsőjének nevezzen el, — felháborodással tiltakozunk.

Szinte érthetetlen, könnyelmű játéka a szavaknak ez a minden ok és alap nélkül való állítás s csak a hangzatos szólam zenéjétől való megittasulás öntudatlan eredményének tekinthetjük.

Aki csak egy pillantást is vetett Sáros megszentelt földjének történelmébe; aki figyelemmel kísérte népünk kulturális fejlődését; aki figyelte alkotmányunk helyreállítását óta népünk politikai magatartását: az bűnös könnyelműség nélkül ilyet nem állíthat.

Ha Szepességen — mint a cikkíró mondja — történtek a pánszláv eszmék érdekében kísérletek, Sárosban — s ezt büszkeséggel állapíthatjuk meg — csak komoly kísérlet sem történhetett, annyira távol áll népünk lelke minden eszmétől, amely nem azonos a magyar állameszme szentségével.

S ennek a legszebb példáját szolgáltatva népünk a világháború ránk szakadt forogtegyében, melyben hősiiesen, szenvedésektől elcsigázva, sebekből vérezve, de

magyarságában megingathatlanul állta meg helyét az oroszjárás hosszú hónapjai alatt.

Ilyen a szepesi ész.

Középiskolai értesítők.

A jelen szörnyű időkben egyre több okunk van érdeklődni középiskolánk iránt. Hiszen ezekben készül, formálódik az emberiség közműveltségének dereka, gerince. Ezekben öltönek testet magyar műveltségünknek nemzetfenntartó eszméi is. Minél nagyobb erőkifejtésre van szükségük a kulturálistamoknak, hogy létüket, életképességüket biztosítsák, annál nagyobb figyelemmel és szeretettel kell fordulniok azok felé az erőforrások felé, amelyeket elsősorban a középiskolák s főleg a gimnáziumok vannak hivatva kifejlesztésre juttatni. Amennyiben ezek feladata nyolc évig nevelni az ifjúságot, nem csoda, ha a közfelfogás nagyobb igényekkel áll elő velük, mint bármely más iskolával szemben. Nem csoda, ha közállapotainknak, közéletünk erényeinek és hibáinak, fény- és árnyoldalainak nyitját főképpen a középiskola nevelő szerepében és módszerében kutatja. Nem ütközünk meg azon, ha a közönség éppen azért, mert áldásosabb, jobb, üdvösebb *közélet* után áhítozik, sok javítást várt tőle a múltban s még többet keres a jelenben. Ám ha nem is tette ezt nagyobb nevelői belátással, a sívár jelen nyomatékosan kioktatta, hogy az „úri” és az „úrrá való” nevelés sohasem lett kopottabb és népszerűtlenebb, mint éppen napjainkban, sohasem volt a „cifra nyomorúság” leplebe öltözött nagyobb elégtelenségnek az okozója, mint éppen most, amikor az idők járása a „szellemi nemesekre” vonatkoztatja a költő iróniáját, hogy: „a paraszté a dolog, én magyar nemes vagyok”.

Elcsépeelt dolgokat találunk egymásnak, ha megint csak azt hajtogatnók, hogy gimnáziumi oktatásunk túl van és sokáig túl lesz tömve tömördek elméleti dologgal, hogy az iskola elmaradva kullog az élet követelményei után. Az átalakulás az élethez való nagyobb alkalmazkodással nem olyan egyszerű s nem is olyan könnyű. Mégis mondhatjuk, hogy iskolánk életében már nem csupán zörgő haraszttal, hanem életet tartalmazó lombozattal is találkozunk. Az iskolai kultúra aszfaltját a pázsit is gyakrabban váltja fel.

Az értesítők közül meggyőződhetünk, hogy az iskolák kivétel nélkül több időt juttattak az ifjúságnak a mezőgazdasági munkákkal való komolyabb foglalkozásra. Főleg ezért kellett az elméleti tanításból két hónapot elejteni.

Teljesen indokoltnak vehetjük a legtekinélyesebb helyekről azt a törekvést, hogy a

testi munkák hozassanak be kivétel nélkül minden iskolába. A háború harmadik esztendejében is ezen a csapáson iparkodott a középiskola az élet új berkeibe vezetni az ifjúságot.

A tanárság, ha még oly szokatlan feladattal szemben találta is magát, megtette azt, ami tőle telhetett. Pedig a hadbavonult kartársak helyettesítésével ugyancsak nagy munka szakadt a nyakába.

A katonaság elszállásolása miatt több iskola a múlt évben sem nyerhette vissza saját hajlékát. A tanév október elsején, az oláh betörés sújtotta vidékeken november elején kezdődött s május végén végződött vizsgák mellőzésével, összefoglaló ismétlésekkel.

A tanárok nagyobbára jelentékeny óratöbblettel tanítottak.

Naponkint csak négyórás tanítás volt a budapesti hetedik kerületi István-úti főgimnáziumban s az intézet csak néhány tanárának volt óratöbblete. Persze a tanulókat is összevonták. Jászapátiban rajztanár egyáltalában nem volt, a rajzot a matematika tanára tanította.

A tanári-karok bőven kivették részüket az adakozásokból és a hadikölcsönkötvények jegyzéséből, résztvettek a helyi jótékonycélú mozgalmakban, anyagilag támogatták a különböző jótékonycélú egyesületeket és áldoztak a különféle hadicélokra.

Az intézetek hazafias kegyelettel sorban áldoztak I. Ferenc József dicső emlékének. A nagy király fenkölt szellemét éneklie meg Nagy István, aradi főgimnáziumi tanár „I. Ferenc József temetése napján” c. (nyolc lapra terjedő) lendületes ódájában.

Költségkímélésből alig néhány értesítő közül pár kisebb gyakorlati értekezést. A tanári nekrológok is szűkebb térre szorultak.

Több intézet példás buzgósággal közli hadbavonult tanítványainak névsorát s nem szűnik meg élénk érdeklődéssel kíséni azok sorsát. Katonai előkészítő tanfolyamok a múlt évben is voltak. Számos tanuló a harctérről jött vizsgázni.

Csak ritkán esett meg, hogy a követelmények tetemes leszállítása mellett egyiket-másikat meg kellett buktatni. Ezen szükségszülte előnyök mellett egyes tantárgyak kapcsán bőségesen kijutott a tanulóknak a különböző háborús tanulságokból részint az előadások folyamán, részint a háborús tárgyú írásbeli dolgozatok útján. Mezőgazdasági munkák végeztetése a múlt évben is kiváló gondját képezte az iskolának. Az aradi kir. főgimnázium két tanulója kitüntető elismerésben részesült a nagyszünidei mezőgazdasági munkálatoknál végzett buzgó és példás segédkezésért Aradvármegye alispánja részéről. A temesvári piarista főgimnázium tanulóifjúságának mezőgazdasági mun-

**CSEMEGÉK, CUKORKÁK
 LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENŐNÉL

**BODEGA
 FŐUTCA : TELEFON
 46. SZ. : 162. SZ.**

kassága a hadiárva-alapra 100 korona tiszta jövedelmet biztosított az előző évben.

Egyes intézetek az ilyen munkákra a szorgalmi időben 6-7 napi szabadságot adtak egyes szegény tanulóknak. Az ifjúsággal gyakorolt jótétemények sorában megemlíjük a kassai diák-otthont, amely dr. Fischer-Colbrie Ágoston pártfogásával a Kath. Legényegyesületben létesült huszonnégy jóviseletű tanuló részére havi ötven koronányi ellátási díj mellett.

A tanárság szociális életéről tesz tanúságot az olyan jótétemény, amelyet az önmagával is gyakorol.

A Tanárok Özvegyeit és Árváit Segítő Országos Egyesület számára a selmeczbányai ág. hitv. ev. liceumi főgimnáziumi tanári-kar az intézmény megalakulásától 2169 kor.-t gyűjtött.

Számos értesítő konstatálja, hogy a szülők gyermekeik érdekében sűrűbben keresték fel a tanárokat.

A szerfölötti drágaságnak tulajdonítandó, hogy a magántanulók száma megnövekedett. (Egyik budapesti gimnáziumban 140 volt.) Az eperjesi ág. ev. főgimnáziumba 45 leánytanulót vettek fel.

Örvendetes jelenség, hogy a példaadással járó nevelésre több súlyt kezdünk fektetni.

A budapesti gyakorló főgimnázium igazgatója írja: „Tanulóink vallás-erkölcsi nevelésére mindenkor nagy gondja volt iskoláinknak: kétszeresen szükséges ez most, midőn megnehezült az idők járása felettünk.”

A hazafias nevelésről a legszebb bizonyosság az iskoláknak megtartott Arany-ünnepélye.

A háború, ha egyes esetekben féktelenségre is hajtott egyeseket, egészben véve komolyabbá, önmagába szállóbbá tette az ifjúságot. Kevesebb nagyobfokú kihágásról olvassunk, mint a tavalyi értesítőben. Pedig több intézetnek gondoskodnia kellett menekült erdélyi tanulók elhelyezéséről is. Nem lehet mondani, hogy rosszak voltak az állapotok a fővárosban is, ahol az ellenőrzés több nehézségbe ütközött. A budapesti X. kerületi állami főgimn.-ban (951 tanuló) a nem igazolt órák száma: 67. A budapesti VII. kerületi, Barcsay-u. főgimn-

zium 970 vizsgázott tanulója közül igazgatói megrovásban részesült 3 tanuló. A budapesti I. kerületi állami főgimnázium 903 tanulója közül kev. szabályszerű 8. A roznyói ág. ev. főgimnázium 226 tanulója közül jó: 223; szabz.: 3. A temesvári kegyesrendi főgimnáziumban (620 tanuló) kev. szabályszerű: 1. A pozsonyi kir. kath. főgimnáziumban 587 tanuló közül kev. szabályszerű: 12. A kizárás igazán ritka. A kassai premontrei főgimnáziumból kizártak 3 tanuló.

Bár a háborúsülte mostoha viszonyok nagyon befolyásolták a tanulók munkakedvét, a tanulmányi eredmény mégsem mondható silánynak.

A követelményeknek alászállítását a besorozott tanulókra nézve a háború magyarázza meg. A budapesti gyakorló főgimnáziumban (299 tanuló) jeles: 64; elégtelen: 1. A jászapáti kir. kath. főgimn.-ban (186 tanuló) elégtelen: 6. A kassai premontrei főgimnáziumban (701 tanuló) 15-52% a bukottak száma. A ciszterci pécsi r. kath. főgimn.-ban (530 tanuló) elégtelen: 38. A budapesti II. kerületi egyetemi kath. főgimnáziumban (448 tanuló) elégtelen: 44. A budapesti ág. ev. főgimn.-ban (614 tanuló) jeles: 111; elégtelen: 120. Az eperjesi kir. kath. főgimn.-ban (331 tanuló) elégtelen: 58; az ág. ev. főgimnáziumban (396 tanuló) elégtelen: 70. A budapesti VII. kerületi István-úti áll. főgimn.-ban (924 tanuló) elégtelen: 179. A pozsonyi kir. kath. főgimnáziumban (587 tanuló) elégtelen: 185. Az iglói ág. ev. főgimn.-ban (393 tanuló) elégtelen: 96. A mezőúri ref. főgimnáziumban (387 tanuló) elégtelen: 106. A miskolci kir. kath. főgimnáziumban (701 tanuló) elégtelen: 230. (Holott pl. a budapesti I. ker. áll. főgimn. 903 tanulója közül csak 127 bukott).

Igen helyes, hogy egyik-másik értesítő figyelmeztetésül a nagy vakációra röviden közli a fegyelmi szabályok betartandó legfőbb pontjait.

Bármennyire is gyönyörködünk iskoláink nagymérvű munkásságában, fontolgató lélekkel meg kell jegyeznünk, hogy ennek értékét az

életnek küzdelmekkel telisteli harcmezeje dönti el, amely acélidegeket követel. Nem csupán fizikaiakat, hanem még inkább lelki erőkből kovácsoltakat!

Dr. Janicssek József.

Emlékezés Gyóni Gézáról.

Egy káplár halt meg Szibériában...

A káplár Gyóni Géza volt, aki a körülzárt Przemyslből gépmadással küldte lelkesítő verseit s aki midőn szürke rabbá lett, menyasszonyához írt verses-leveleket, melyek fájó, hazavágyó lelkének visszhangjai. Egy fiatal, tetterős élet szállott vele sírba, egy igaz magyarral lett kevesebb ebben a hazában.

Gyóni Géza nem él többé... Csak a lelke, az emléke van közöttünk. «Lengyel mezőkön, tábornúz mellett» s a fogságban írott versei minden magyar ember szívében mindig élni fognak, mindenkor maradandó beccsel bírnak!

A rideg, sivar Szibéria takarja az alig 30 éves magyar poéta hült porait. Egy kis fakereszt a síron Szerettei, szép menyasszonya nem vihetnek neki virágot, nem öntözhetik könnyeikkel a sírt, mely reményüket, mindenüket s a magyar nemzet jövődö büszkeségét magában rejti. Talán egyszer, ha majd lecsendesül a vész eláll a vihar, s ismét béke lesz... hazahozzák a nemzet nagy halottját, hogy szülőfalujában helyezték örök nyugalomra, ahol «a temetőt is ismerősök lakják»...

Gyóni a «Lengyel mezőkön, tábornúz mellett» cím alatt összefoglalt verseit a magyar katonák számára írta. A magyar katonát nevezi azok tulajdonosának.

Mikor kitört a háború, Gyóni Géza önként beállt katonának s rögtön a háború kezdetén mint közlegényt vitték a harctérre. Önként vállalta magára a közlegény-élet minden szenvedését, nélkülözését, megpróbáltatását, mert hogy írhasson a magyar katoná tetteiről, ahhoz szükséges, hogy együtt éljen velük, együtt rohanjon a győzelembe, avagy a halába.

Lengyel mezőkön, tábornúz mellett fogantak meg szebbnél-szebb katoná-dalai; mintha újra felámadt volna a rég letűnt Rákóczi-kor,

TÁRCA.

Az aranszemű leány.

Írta: Tartallyné S. Ilonka.

Talán hihetetlenül hangzik egy kicsit, hogy aranszínben, igéző, olvatag arany és drága ékszer módjára csillogott a leány szeme, ki ott állt a vasúti kocsi ajtajában. Magasan ívelt, erősen fekete szemöldök, hosszú, játsza rebbenő pillák alól sziporkáztak elő az aranszínű, szem kábító sugarai. Majd — mint tompa fényű, nagybecsű antik ékszer, mint valami rejtett kincs — önmagába vesző tűzzel pihent az aranszem a félig lehúnyt szempillák mögött. Mintha e szemek uralkodtak volna a test minden idegén; ha sziporkázott fénye s a napsugárral kelt versenyre forró pillantása: utána élt az arc, tőle tanult a fej s a láb kecses, fúrge mozdulata is azt szolgáltatta: az aranszínű szemet.

Mindenki észrevette az aranszemű leányt: ifjak és öregek, civilek és katonák őt nézték, amint hajlékony, finom vonalú termete ki-kihajolt a vonat ajtaján. Mikor beszállást kiabált a kapus, sokan tolongtak feléje, hogy legalább felfoghassák egyetlenegy mosolyát az aranszemű leánynak. Kitört az aranyéhség!

Talán nagyobb kín a hideg érc után való vágyódásnál, amit arannak neveznek, melynek csengése, rideg ércmuzsikája rendkívüli tettek ragadtatja az embert. Pedig azt csak silány aprópénzre lehet felváltani, vagy szükséges és értéktelen tárgyakra elkölteni. Hogyne volna hát

igéző varázsa, nagy mágneses ereje az aranszínű szemnek, mikor csillogása üdvöt adó, szívrehajló, forró szerelemben olvadhat fel!

Aki pedig legelőbb melléje került, egy karcsú fiatal, szőke tiszt volt.

Végignézett előbb saját, jól szabott feszes egyenruháján, aztán a leány fekete bársonyruháján surlódott végig a tekintete, egész le a kis kecses formájú cipőkéig. Csak aztán mert egy elszánt, bátor pillantással az aranytűz sugaraiba mélyedni.

Majd gyönyörködve tobzódott pillantása a habszínű, halvány rózsás árnyalatú arc üde hamván s a frissen kibuggyanó piros ajak puha bársonyán. Lágyan összesimuló redőkbe rakott csipkekelyhéből hajlott ki a nyak tökéletes formája.

Hallgattak mind a ketten. A leány kinézett az ablakon, majd fáradt mozdulattal hátrahajtotta a fejét, lezárta szempilláját, elrejtve útítársa elől a legpazarabb, legmelegebb csillogású ékszert. Talán el is aludt az aranszemű leány, nagyon fáradt lehetett.

A többi utas lassan elhagyta a szakaszt, úgy, hogy egy határállomás előtt már teljesen egyedül maradtak: a tiszt, fáradhatatlan csodálója, bámulója az alvó leánynak, lesve, várva, mikor rebben fel újra a természetes ékszertok; s a leány, ki semmivel sem törődve álomországban, «álomkissasszony» színes kertjében andalgott.

És egyszer csak zsupsz! Leesett a felöltője a földre s erre felijedt a leány.

— Jaj a kabátom! Leesett és leszakadt róla az akasztó, mit csináljak én már most?! — Tanács-

talanul állt fel s szinte sírásra görbült szép ajaka s aranszínű szemét a könny fátyola futotta be.

A tiszt mosolyogva emelte fel a felöltőt s élvezte az indulattól változatos fényben vibráló aranszemek kétségbeesett játékát, aztán egyszerű, keresetlen közvetlenséggel mondta:

— Én felvarrom!

— Maga?

— Én!

— De mivel, hol a tű?

— A bőröndömben János! Hozd a bőröndömet! — Az pedig hozta.

— No, most mehetsz János. — Aztán szépen kivette a tűt, befűzött annak rendje és módja szerint és hamiskodva nézett a leányra. Az tapsolt, kacagott örömeiben, hogy fel lesz varrva az akasztó és a kis gonosz azon mulatott a legjobban, hogy aki felvarrja, az egy csinos, fiatal katonatiszt. Hát még mikor a tiszt egy aranykeretes szemüveget biggyesztett az orrára! A kacagástól és az örömtől száz kis manó incselkedett elő a leány két aranszeméből.

A tiszt pedig varrt. De két öltés után abban hagyta a munkát és ölébe ejtve a felöltőt, komolykodó arccal nézett a leányra:

— Igaz! Előbb meg kell állapodnunk, hogy mit fog fizetni. Ingyen ám nem varrom!

— Tudja mit, majd megfizetek máskor.

— Nem lehet! A kamat: uzorakamat lenne.

— És most?

— Most zsaroló leszek.

— Hisz ez rettenetes: zsaroló és uzorás! Tudja-e, mily nagy bűnök ezek?

— Vétkemnek teljes tudatában vagyok.

amikor a nép le szállrak ajakról-aja

Gyóni a magya

a magyar bakának

a háború adott

szóaltatta meg b

ifjúságától kezdve

a szenvedések vih

életre keltették a

harcok mezején, ah

sincs biztonságban,

holnap fehér álom

az életkedvet, küz

többi bajtársaival e

győzelemmel szülőf

szeretteit, keblére

Hallod-e még

Dicsőség bére

Hallod

Csak nyugodt

Halovány ass

Máshelyütt ped

hogy nem térhet vi

idegen földön, távol

álmot, — melyből r

Csak az búsit, ha

Nem járhatz ma

Nem járhatz ma

Mikor oly jó már

S a sír fűvét, mi

Gyengéd ujjakkal

Egy alkalommal

költeményét Mihály

tisztikarnak.

Az egyik kezdőse

Idehallom a ró

Vad hegyek or

Rab népek átl

Fegyverünk út

A másik:

Lángoló

Lengyel

Látlak-e

Szülőfalun

E költemények ha

szeméit könnyek bor

borulva kérték őt, e

a tisztikar sorába em

— Tehát mondja

— Csak egy, csak

Bíborszínű pír or

arcán és kifutott a

visszaszólva durcásan

— Akkor inkább

A tiszt pedig egyk

a felöltőt s kinézett a

nagyon lekötne érdek

S egyszer csak ha

lednek felé és csönde

szemű leány:

— Hát varrja fel

És a tiszt jó er

Mikor befejezte, meg

nyugalommal fölnezt

kedne, hogy amit ő f

szakad.

Most következett

tiszt felállt és odahaj

ici picit csókot adott n

az arcát s inkább a le

csak csók volt s a tiszt

helyére.

A következő állomá

— Most már itthag

szólt a leány s arany

bánatosan símult a tis

— Mennem kell! D

leány, sohasem felejte

Kezet fogtak. A tisz

szemének búbánatos fé

zárta a szívébe.

amikor a nép lelkéből fakadt katona-nóták szálltak ajakról-ajakra.

Gyóni a magyar nép egyszerű gyermekének, a magyar bakának a költője volt. Költészetének a háború adott termékeny talajt, a háború szólaltatta meg bánatos lelkét, melyet kora ifjúságától kezdve mélabú borított. E háború, a szenvedések vihara, melyek körülvették, új életre keltették a mélabús Gyóni Gézát; a harcok mezején, ahol az ember élete egy percben sincs biztonságban, ahol «ma még piros élet, holnap fehér álom» várhat reá... Visszanyerte az életkedvet, küzdeni, szenvedni, élni akart többi bajtársaival együtt; vissza akart még térni győzelemmel szülőfalujába, hogy viszontláthassa szeretteit, keblére ölelhessen menyasszonyát.

Hallod-e még, ha üzenek a széllel:
Dicsőség bére mind másé legyen, —
Hallod-e még?

Csak nyugodhassak szent ölelő éjjel,
Halovány asszony, hősín melleden...

Máshelyütt pedig mintha előérzete súgna, hogy nem térhet vissza többé a hazai földre; idegen földön, távol szeretteitől fogja aludni az álmot, — melyből nincs felébredés.

Csak az búsit, ha itt halok meg, kedves,
Nem járhatok majd ki virágos síromhoz.
Nem járhatok majd ki szelíd őszi este,
Mikor oly jó már temetőbe járni
S a sír fűvét, mint a hajamat szoktad,
Gyengéd ujjakkal borzolja a szél.

Egy alkalommal Gyóni felolvasta két szép költeményét Mihály főhadnagy bátyjának s a tisztikarnak.

Az egyik kezdősorai:

Idehallom a rónák pihegését,
Vad hegyek orma vérrel tarajos.
Rab népek átka: rettentő pribékség
Fegyverünk útján rongyként szakadoz.

A másik:

Lángoló vörösbőn
Lengyel hegyek orma —
Látlak-e még egyszer
Szülőfalum tornya?

E költemények hallatára a harcedzett férfiak zemeit könnyek borították s Mihály nyakába borulva kérték őt, eszközölje ki, hogy öccsét a tisztikar sorába emeljék. Mihály főhadnagy

— Tehát mondja végre, mit zsarol tőlem?

— Csak egy, csak egyetlenegy csókot.

Bíborszínű pír ömlött végig a leány bájos arcán és kifutott a vasúti kocsi folyosójára, visszaszólva durcásan:

— Akkor inkább ne varrja fel!

A tiszt pedig egykedvűséget színélve, letette a felöltőt s kinézett a távolba, mintha a vidék nagyon lekötne érdeklődését.

S egyszer csak halk, suhanó lépések közelednek felé és csöndesen megszólalt az arany szemű leány:

— Hát varrja fel, maga zsaroló, uzsorás!

És a tiszt jó erősen felvarrta az akasztót. Mikor befejezte, meg is ráncigálta jól s üzleti nyugalommal fölnezt a leányra, mintha hetykélkedne, hogy amit ő felvarr egyszer, az le nem szakad.

Most következett az ünnepélyes pillanat: a tiszt felállt és odahajolt a leányhoz, aki egy icipici csókot adott neki, mely csak érintette az arcát s inkább a levegőnek szólt. De mégis csak csók volt s a tiszt meglegedetten ült vissza helyére.

A következő állomáson leszállni készült a tiszt.

— Most már itthagya, mikor megszarolt? — szólt a leány s arany szemének meleg sugára bánatosan símul a tiszt tekintetébe.

— Mennem kell! De magát, szép arany szemű leány, sohasem felejtem el.

Kezet fogtak. A tiszt leszállt s a leány arany szemének búbanatos fényben ragyogó villanását zárta a szívébe.

□□□

azt felelte: «Mindenki ott teljesítse kötelességét, ahova állították». Gyóni Géza mindig hálás volt bátyjának ez «arany szavai»-ért.

A legegyszerűbb szavakkal nagy, belső érzéseket tudott kifejezni a költő, bevilágítva a magyar katona lelkébe, melyben csupa nemes, önfeláldozó érzés lakozik. Egyik legszebb költeménye: «Vasárnap a sáncon». Itt leírja két magyar vitéz beszélgetését. Az egyik a csillagos eget nézi, mutatja pajtásának a göncölszekerét, gondolatai hazaszállnak feleségéhez, kis fiához... Eközben egy gránát csap le nem messze tőlük, kivájva a földet; a másik katona magához húzza társát, kinek családja van, hogy testével védje a golyók ellen, mert inkább ő haljon meg, neki nincs fia, aki hazavárja...

Gyóni Géza néhány versén érezhető, hogy lelkésznek készült. Egy igen szép imája van: «Könyörgés harc hajnalán» és «Dicsőség a magasságban». Egyik költeményében a «Világ Magvetője»-hez fordul s életét, mint egy vérrel telt pohárt áldozatul ajánlja fel, váltásdíjjul bajtársaiért, magyar nemzetéért. Más helyütt megint szívesen halna meg hazájáért, de egy édes, szerető nőnek ezzel nagy szomorúságot okozna, s e «szomorúság» visszahúzza a szülőföldre, kis falujába. — «Visszavisz a szomorúságod» írja.

Verséinek legnagyobb része a magyar katonaléleknek megfelelően borongósak, oly hangulatúak, melyeket csak oly költő írhat, aki ízig-veéig ismeri a magyar népet, a magyar katonát. Vannak azonban vidámabb, hévvel lüktető versei. Ilyen a «Petőfi lelke». Mindenütt: «Varsó fölött a gépmadár dalában, Az oceánok dörgő viharában, Belgrád fölött a bombák robajában, A sivatagok fekete szelében, Emészto tűzben, bosszuló fegyverben Petőfi lelke jár».

S ha úgy akarja Végzet-ur
S rablók golyója minket is talál, —
Hurrá, testvér! a mennyországban is
Petőfi lelke vár!

Szinte a kurucnóták világában érezzük magunkat, olvasva:

Ne szomorkodj Bálint,
Itt a magyar farsang:
Lengyel hegyek havas ormán
Tárogató harsán.

Vagy:

Mikor hasadoz már,
Jó Kovács pajtásom,
Fellege a ködöknek?...

Jókedvvel festi a lövészarki életet a kitarásra buzdítja, bátorítja társait; egy szebb jövő reményével kecsegteti őket:

Hat lábnnyira a föld alatt
Kis úr az ember, pajtás.
Az élet egy-két pillanat
S a halál egy sóhajtat.
Hat lábnnyira a föld alatt
Mégis remélünk, pajtás.

Hat lábnnyira a föld alatt
Mégis vidám az élet.

Hat lábnnyira a föld alatt
Dalolnak a legények.

Mikor Przemysl várát 1915. kora tavaszán elfoglalta az orosz, Gyóni is azok között volt, akik hónapokon át folytatott szívós, emberfeletti ellentállás után, az éhhalállal is szembeszállva, — kénytelenek voltak az orosz túlerőnek magukat alávetve, fogságba, «szürke rabok»-nak menni. A fogság, mely arra kényszerítette költőnket, hogy tétlenül nézze a nagy idők véres eseményeit; mialatt a harctereken ontják szeretett nemzetét fiainak vérért, — megtörte őt testben és lélekben. Költeményei, melyeket legnagyobb részt menyasszonyához ír, s melyek «Levelek a Kálváriáról» cím alatt szintén egy külön füzetben jelentek meg, szomorú, levert, életkedv nélküliek. Reménytelenül néz a jövő elé...

Alig néhány hét előtt vettük a hírt, hogy Mihály főhadnagy, költőnk szeretett bátyja, ki szomorú fogságában az egyedüli volt, akin

ragaszkodással csüngött, meghalt. E csapás súlya alatt Gyóni Géza lelke elvesztette egyensúlyát, nem bírva megküzdeni e nagy fájdalommal... A halálban keresett menekülést. A hű, szerető testvér a halálba is követte bátyját!

A káplár és a főhadnagy, a két Gyóni-testvér már együtt porladoznak Szibéria jeges földje alatt... Gyóni Géza lelke pedig száll az ég felé, ahol Petőfi lelke vár reá. Ifj. Bielek László.

Hadiárvák. Rokkant katonák. Hősök emléke.

A sárosvármegyei hadiárvák alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1917. aug. 29-ikéig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 48,926-12
Ilkoviits Adólf szedikerti lakos adom.	
Koós Béla főispán beiktatása alkalmából	200—
Podhajeczký Ágoston miklósvölgyei g. kath. esperes gyűjtése	12—
Wischin Győző sárosbogyányi körj. gyűjtése	15—
Stefkó Nándor sebeskellemesi körj. gyűjtése: Gelyeta András adom.	20—
Semetkovszky Mihály endrevágásai g. kath. lelkész adománya	10—
Kocsis Antal kismedvesi g. kath. lelkész legújabb gyűjtése	44-21
Hartsár Péter r. kath. prépost a kissebeni vöröskereszt-fiókegylet nevében	100—
A kir. tanfelügyelő útján: Szereday Károly sárosófalu tanító adománya	5—
Összesen:	K. 49,332-33

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Együttal a mélyen tisztelt **adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért** — a hadiárvák nevében — hálás köszönetet mondom.

Eperjes, 1917. szept. 4. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvaszékek elnöke.

Az eperjesi hadiárvák alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:	
Davidkó Géza	20—
Spilda József	20—
Leblang Samu	100—
Róth Mór	40—
Moskovits Lipót	25—
Keller Bernát	50—
Lefkovits Lipót	50—
Weiszlovits Jakab	25—
Klein Jakab	10—
Meller József	20—
Friedmann Izidor	50—
M. kir. honvédelmi minisztérium hadsegélyző hivatala: a városi adakozók 80%-a	1380-80
Összesen	K. 1790-80

A gyűjtés eredménye 1917. évi szeptember 7-ikén 30,995-20

Mídon ez adományokért az árvák nevében a leghálásabb köszönetnek adok kifejezést, arra kérem városunk nemesszívű, áldozatra kész közönségét, méltóztassék újabb adományokkal lehetővé tenni, hogy azoknak árváiról, akik éretünk is meghaltak, méltóan gondoskodhassunk.

Adományokat úgy a városi pénztár, mint az EPERJESI LAPOK szerkesztősége készséggel elfogad és e helyen nyugtáz.

Eperjes, 1917. szeptember 7. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi rokkant katonák alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek: A gyűjtés eredménye szept. 7-ikén 2986-74

Eperjes, 1917. szeptember 7. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi hősök emlékére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye 1917. szept. 7-ikén 52,026 kor. 97 fill.

Eperjes, 1917. szeptember 7. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

□□□

HIREK.

Az iskola.

A város néma egyhangúsága: életté, lüktető energiává vedlett.

Száz-száz diák — a kis elementáris nebulótól föl az érett semidoktusig — búcsúzott el könnybelábadt szemmel, szorongó érzéssel a szülői háztól: még egy röpké pillantás, egy anyai csók s bent vannak egy mozgó, kavargó, idegeket felkorbácsoló nagy életfunkcióban, amely kiméltlenül ledönti, megőröli a gyengét — mint a szű a korhadót fát — s csak az erősnek, az arravalónak adja meg az *igazi jogot* az élethez.

Az iskola vérkeringése ismét megindult, fél-álmat lerázva örömmel tárta ki izmos, tevékeny karjait — homlokán egy régi jó latin mondással: *Ordo est anima rerum* —, hogy keblére ölelhesse a tudományt szomjúhozókat.

Egy-egy kis-nagy diák még merengve, fájó szívvel gondol a letűnt jó időre. De az ábránd rövid, nem engedi az iskola: az életcéleri küzdelem előcsarnoka, két kézzel markol bele ifjú agyába: hallja a lelkiismeret szavát, mely a könyv mellé hajítja, űzi, az álmok világából a reális valóhoz. S a jó tanuló megy: *brevi manu* megy, mert tetterőt, kitartást, szellemi arravalóságokat követel a természet fizikuma. S csak mintegy önmagának suttogja izgatottan, néha-néha: minek tanulom én ezt a latin nyelvet? — mikor élvezni nem tudom (eredetiben) sem Cicerót... sem Horatiust — itt volna egy nemzetközi nyelv: az *esperanto*; minek ide a fizika számtalan, céltalan levezetése, mikor élvezettel tanulhatnék egy modern természettant; minek terhelnek meg a mennyiségtan sok-sok életképtelen, bonyolult számításával (integrál, stb.) mikor úgysem értem.

Mondom — ezeket suttogja, — no de ez mellékes — s szemében egy fájó könnycsepp jelenik meg. De a pillanatnyi elérékenyülést csakhamar békóba veri s szelleme ismét friss, életerős.

A város néma egyhangúsága: életté, lüktető energiává változott! *Marencsin Zoltán.*

Személyi hír. *Koós Béla* főispánunk kedden, e hó 4-ikén székhelyére, Eperjesre érkezett. — *Dr. Magyar István* kúriai bíró, *dr. Tergina Gyula* kir. tan., Sárosvármegye volt kir. tanfelügyelője e héten Eperjesre érkezett.

Kitüntetés. A király *Kalmár Ödönt*, a 39. honv. táb. tarackezred őrnagyát, pótütegparancsnokot az ellenséggel szemben teljesített kiváló szolgálatai elismerésül *signum laudis*-szal tüntette ki.

Az eperjesi egyházmegye köréből. *Dr. Novák István* megyés-püspök *Gojdics István* cigelkai lelkészt *Kuróra*, *Midlik Elek* kurói i. h. lelkészt *Viskóra*, *Gojdics Kornél* viskói lelkészt *Czigelkára*, *Kárpáti József* radoskői lelkészt *Kelembérre* és *Ilykovich Hilár* fulyáni lelkészt *Felsőcsernyére* nevezte ki lelkészekül.

Előléptetés. *Dr. Farkas Lajos* és *dr. Jeney Zoltán* kir. törv. albírók a VIII. fiz. osztályba léptek elő.

Bírósági kinevezés. Az igazságügyminiszter *dr. Csátary János* eperjesi kir. járásbírói joggyakornokot jegyzővé nevezte ki.

Adomány. Az eperjesi hadiárvaiknak, kossorúmegváltás címén, *Verdon László* elhunyt alkalmából *Rothmann A. M.* mechanikus és családja 10 koronát; *Kolozsi József*, ugyancsak kossorúmegváltás címén, 30 kor. adományoztak.

Hymen. *Katz Samu* Budapestről eljegyezte *Vogel* Ilonkát helyben. Minden külön értesítés helyett.

Értesítés. *Putschalkó Marianna* zenetanítónő a tanítást szept. 1-jével megkezdte. A zongora tanításon kívül, melyet az Országos Zeneakadémia tanterve alapján irányít, ugyanennek tanterve szerinti énekórákat is vállal s tanít magyar zenére is. Értekezhetni lakásán (Fő-utca 37.) naponta délután 3 és 5 óra között.

Katonai előléptetés. *Janicsek József*et, a 34. gy.-e. zászlósát, aki a Ludovikában tartott tanfolyamot kiváló sikerrel végezte, tényleges hadnaggyá léptették elő.

Halálozás. *Verdon László* nyug. m. kir. pénzügyi számvizsgáló, járási számvevő, Eperjes szab. kir. város képviselőtestületének tagja szept. 2-ikán, életének 54. s boldog házasságának 30. évében, hosszú, kínos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után Eperjesen elhunyt. Temetése, melyet *Zaborovszky Béla* pápai prelátus, prépost-plébános fényes papi segédlettel végzett, hétfőn délután volt társadalmunk őszinte mély részvéte mellett.

A sárosvármegyei közhatalosi alkalmazottak beszerzési csoportja e hó 5-ikén d. u. 3 órakor tartotta *Koós Béla* főispán, elnök vezetése mellett közgyűlését a vármegyháza nagy tanácstermében. A közgyűlésen módosították az ezévi május hó 9-ikén alkotott szabályzatot s kiegészítették az intéző-bizottságot. A közgyűlés után azonnal megtartotta ülését az intéző-bizottság, melyen a csoport elnökül *Koós Béla* főispánunkat, pénztárosul *Szeless Gábor* főpénztárnokot s jegyzőül *Keczer Lajos* vm. irodatisztet választották. A csoport többi tisztviselője a régi maradt.

Ferkó András árváinak *Midlik Elek* gör. kath. lelkész *Kuróról* 10 kor.-t adományozott. A gyűjtés eddigi eredménye 238 korona.

Közellátási tanács Eperjesen. A közellátás napról-napra, mondhatni óráról-órára nehezebb egyes nagyobb közösségekben. Eperjes szab. kir. város közönségének ellátása élelmiszerekkel és fűtőanyagokkal ugyancsak nehéz feladatokat ró a város vezetőségére. Hogy ezt az óriási munkát egy ember el nem láthatja, azt igazán kár volna magyaroznunk. Értesülésünk szerint a város közellátását ezentúl Eperjesen egy öttagú tanács fogja vezetni *Faragó József* kir. tanácsos, polgármester elnökletével. És pedig *Magyar József* h. polgármester a liszt- és szárazfőzelék-neművel, *Saly Győző* rendőrkapitány a tej-, vaj-, tojás-, tőr-, zsírral, *Bretz Sándor* városi mérnök tüzelőanyaggal, *Theisz Géza* városi számvizsgáló fűszerrel, *Bereczky József* zöld-séggel való ellátásról gondoskodnak. Mindenesetre egészséges idea volt a nehéz munkának ilyenképen való megosztása. S reményünk is van reá, hogy a város közönsége nemcsak örömmel fogja olvasni e hírünket, hanem az új szervezetnek gyakorlati hasznát is fogja látni.

Jutalomdíj. A vall.- és közokt.-ü. minisztérium *Podhajeczky Miklós* borosnyai, *Turkinyák Szilárd* csicsókai, *Runtág Jenő* cseresi és *Szimkó Antal* pásztorhegyi lelkészeknek, valamint *Rojkovich Antal* bátorhegyi, *Brinszky Antal* ércfalvai és *Rojkovich Tivadar* litinyei espereseknek a hadbavonult tanítók helyettesítéséért 500—500 korona jutalomdíjat utalványozott.

Az eperjesi hadiárva felruházására, 1892. szept. 6-ika emlékére, *Gregor Endre* és neje 200 koronát adományoztak.

Óvodai szemléltetőképek magyarószövege. A vall.- és közokt.-ü. miniszter az óvodák részére kiadott és szétküldött szemléltetőképsorozat szakszerű és sikeres használatba való vétele érdekében minden egyes képhez megfelelő magyarószöveget adatott. A képsorozat magyarószövegét tartalmazó füzetek a vármegye összes óvodáinak megküldettek.

A hadsegítési és népjóléti célokat szolgáló új nyereménykötvények jegyzése. A közgazdasági irodalom rég elfogadta a tételt, hogy „a nyereménykötvény a modern játékszenvedély biztosító szelepe”. És éppen a *Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt-Egylete* által most kibocsátandó, hadsegítési és népjóléti célokat szolgáló új nyereménykölcsonre vonatkozó törvényjavaslat indokolásában találóan hangsúlyozhatta *dr. Gratz Gusztáv* pénzügyminiszter, hogy „hasznos dolgokat cselekszünk”, ha a játékszenvedélyt „hadsegítési és népjóléti célokra használjuk ki”. Hogy egy axiómával éljünk, „a játékszenvedély nemesítésére” kell törekedni. Ha már számolni kell e szenvedéllyel, igyekeznünk kell azt a köz javára helyes mederbe terelni. Az 1917. évi XII. t.-c. alapján a Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt-Egylet által kibocsátott 1.200.000 drb egyenként 40 kor. névértékű és 80 koronával törlesztésre kerülő nyereménykötvényből álló kölcsonre készpénzerménye hadsegítési és népjóléti célokra szolgál: a Vöröskereszten kívül a hadigondozás céljaira az Országos Hadigondozó Hivatalnak, a rokkant honvédtisztek, tiszti özvegyek és árvák segélyezésére létesített „Szurmay Sándor-alap” gyarapítására a m. kir. honvédelmi miniszternek, valamint az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak a tüdővész elleni védelmére létesítendő intézmények céljaira az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztárnak, az általa létesítendő kórház építési és felszerelési költségeire a Budapesti Poliklinika Egyesületnek, végül alapítványszerűen kezelendő összeg formájában a Magyar Közművelődési Egyesületeknek rendelkezésére bocsátatik. A lapunk mai számában közölt prospektus részletező felvilágosítást nyújt ez új és bizonyára népszerűvé váló nyereménykötvény jegyzésének módjáról, a tizenegyszer egy-egymillió koronás, tizenkilencszer félmillió koronás és többször százezer koronás, évek hosszú során át rendszeresen kifizetendő nyeremények hosszú sorozatáról; jelzi továbbá, hogy az aláírási határidő 1917. szept. 10—15. közt lesz, közli a jegyzési helyeket, majd végül bejelenti, hogy miután a sorsolási terv biztosítására szolgáló alap a m. kir. állampénztárnál készpénzben befizettetett, a m. kir. pénzügyminiszter úr az 1917. évi XII. t.-c. 2. §-ában nyert felhatalmazás alapján az állam nevében feltétlenül kötelezettséget vállalt a sorsolási terv szerint való nyereményösszegek kifizetésére. Az összes nyereménykötvények a sorsolási időtartam utolsó évében a névérték kétszeresével vagyis 80 koronával kerülnek beváltásra.

Jegyezni lehet összes pénzintézeteinkben.

SZAPPANSPÓROLÁS!

Használjunk papir-
csak
szalvettát!

Kapható

100 darabonként 2 K. 40 f. árban

Kóseh Árpád éég
papírüzletében Eperjesen.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

MA

SZERKESZTIK
REMENYIK LAJOS
WICK GYULA.

A lap szellemi rész
vonatkozó közlemény
Flórián-utca 4. szám
küldendő.

Új fő

Lelkes ünnepeltus 30-ikán Eperjes letének közgyűlés iktatta be állásába, hatalmas II. Rákó kebe lévai *Koós* megye törvényha gyűlésen a vármeg számban megjelent mal ünnepelte új

Új főispánunk beszédéből kiragad zelebbről érdeklő megye népművelé vármegyében a m s a magyar nyelv dítását tűzte ki igen jóleső érzés vaiból, hogy eddig szolgabírói pályája lását oly fontos kö hogy hivatali állásá ügyek intézését m totta fenn és azo érdeklődéssel és ő másul főispán úr elhangzott szavait, tán benne a várm mozdítására nagy kaptunk, mely neme jutásával kapcsolati népnevelésének mu tanítónők és óvónő nak a vármegye né érdekében kilátasl intézkedéseit hálá hogy fáradhatlan szeretettel s ambic tásunkat, a várm legteljesebb buzgal gálatára lenni kult gítésében s bizto hogy bennünk iga tanítókat talál, ak támogatásával anna mal igyekszünk javára és a magya Örómmal üdvöz főispán urunkat új nagy céljai elérhet ben a legnagyobb delkezésére.

MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMENYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:
KÖSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — isko-
lák és tanítók részére az
Eperjesi Lapokkal együtt
egész évre 7 korona — ide
küldendők.

**A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI
INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.**

.... Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete.

Új főispánunk.

Leles ünnepély színhelye volt augusztus 30-ikán Eperjesen a vármegyeháza épületének közgyűlési terme. Ez alkalommal iktatta be állásába, magas főispáni székébe, hatalmas II. Rákóczi Ferenc egykori örökébe lévai *Koós Béla* új főispánt a vármegye törvényhatósága. Az impozáns gyűlésen a vármegye intelligenciája teljes számban megjelent és osztatlan bizalommal ünnepelte új főispánját.

Új főispánunk nagyszabású székfoglaló-beszédéből kiragadjuk azon bennünket közelebről érdeklő részt, melyben a vármegye népművelésének s ezen határszéli vármegyében a magyar nemzeti kultúra s a magyar nyelv terjesztésének előmozdítását tűzte ki egyik főcéljául; benső, igen jóleső érzéssel hallottuk zengő szavaiból, hogy eddigi munkakörében is, főszolgabírói pályáján a népoktatás istápolását oly fontos követelménynek tekintette, hogy hivatali állásában az iskolai és óvodai ügyek intézését mindenkor magának tartotta fenn és azokat maga intézte. Igaz érdeklődéssel és örömmel vesszük tudomásul főispán úr ömeltóságának ezen elhangzott szavait, mivel kijelentései folytán benne a vármegyei népkultúra előmozdítására nagy hivatású hatalmi erőt kaptunk, mely nemes szándékának érvényre jutásával kapcsolatban mi, kik a vármegye népnevelésének munkásai vagyunk: tanítók, tanítónők és óvónők, midőn ömeltóságának a vármegye népoktatása előbbrevitele érdekében kilátásba helyezett támogató intézkedéseit hálásan vesszük, ígérjük, hogy fáradhatlan buzgalommal és igaz szeretettel s ambícióval szolgáljuk hivatásunkat, a vármegye összalakosságának legteljesebb buzgalommal igyekszünk szolgálataira lenni kulturális igényeinek kielégítésében s biztosíthatjuk ömeltóságát, hogy bennünk igaz népnevelőket és néptanítókat talál, akik hathatós közvetlen támogatásával annál nagyobb buzgalommal igyekszünk közremunkálni a köz javára és a magyar haza dicsőségére.

Örömmel üdvözljük lévai *Koós Béla* főispán urunkat új otthonában s kitűzött nagy céljai elérhetésére minden tekintetben a legnagyobb készséggel állunk rendelkezésére.

□□□

Tanulók jellemrajza.

Minden mesterember ismeri az anyagot, mellyel dolgozik, a földművelő a föld minőségét, melybe vet. Az orvos ismeri az ember testét igen jól, s mindamellet sokan azt tartják, csak a chirurgia állja meg a helyét, a belső medicina kevésbé. Szó sincs tehát róla, nekünk tanítóknak a tanulót kell ismernünk, nem szabad a sötétben tapogatódnunk, különben a philantrop Salzmanna igaza is lehetne, ha a tanító sokszor büntet, tíz közül kilenc esetben ő volna büntetendő.

Pl. egy régi kereskedői ház, cég sokat ad tradícióira, átveszi az üzletet, a cégeket, miktől vásárol s kiknek elad, a munka s az elbánás módját, szóval épít a hagyományos tapasztalatra, a tapasztalt hagyományra. A tudomány terén ki akarna pl. földrajzt, természettant ab ovo kezdeni, úgy, mint az emberiség sok évszázaddal vagy évezreddel előbb kezdte? Hiszen ez a tudományt, mit generációk összehalmoztak, semmisítené meg! Miért legyen mindenki bolond saját szakállára s izzadjon az abc-ért, mikor a tudomány aranykincseit aknázhajta? Az állami életet, a kultúrát se kezdi minden emberöltő újból, hanem épít a meglévő, öröklöttön; ezt az örökséget viszi saját lelkébe, vérébe s mintha sajátja volna — elsajátítani valamit, mondja a magyar tanulni helyett — s épít tovább. A tanuló jellemzését se kezdje minden tanító újból, minden iskola külön, kezdje már az óvó, folytassa az elemi, a középiskola; ezt már nagyon régen írtam, most látom, a németek nagyon felkarolják. A kórházakban megíratták a beteggel betegsége történetét: minekünk nevelőknek a lelki élet leírása egyáltalában szükséges. Először talán döcög némely tanítónál, mint szokatlan ilyen munka, de belejövünk!

Az ifjúsági bíróság szorol ilyen jellemzésekre, — így olvasom dr. Kármán Elemér érsebetfalvai ifjúsági bírónál, kénytelen maga megszerezni az adatokat; az iskoláknak még nagyobb szüksége van rájuk, szerezzük mi is be, figyeljük meg a tanulót nemcsak a tanításnál, hanem játékainál, kézimunkájánál, kirándulásoknál is s egyik iskola adja át a másiknak. Hányszor fordult elő, hogy a járásbíróval valami tanuló-ról, ki rossz fát rakott a tűzre, kérdezősködik; évek múltán kell beszámolnunk olyasmiről, mit nem rögzítettünk meg. Véletlenül tudtam az egyik tanulóról külföldre írni, hogy a fiú, mikor első polgárba járt, mikor valaki bejött lakására, holtra megijedt s fensterpromenádot csinált sokszor szomszédságában lakó leánynak, vagy egy másiktól ugyanoda írhattam: a II-ik osztályban megromlott, mint asztalos fia inasokkal barátkozott, velük kártyázott s mikor az iskolában gyakran veszett el tollszár, ceruza, festék, a priori gyanúba fogtam az illetőt, megbíztam magasabb osztályba járó bátyját bizalmasan, kutasson öccse holmijában, s valóban elhozta a lopott tárgyakat.

A nálunk is ismert William Stern, a hamburgi pszichologiai laboratórium főnöke ala-

kított munkaközösséget, mely a tanulók élet-pályaválasztását, jövő hivatását tudományos, ekzakt alapon tanácsolja. Az illető pályán működőktől tudakolják a kellő jó tulajdonságokat s aszerint döntenek, megvan-e a pályára lépéskor a kellő érdeklődés és tehetség, nehogy aztán később az illető szánja-bánja a hibáját a pályaválasztásnál, aminek a társadalom, az állam is vallaná nagy kárát, eleget fecsért emberéletet a háború, a meglévő anyaggal kell hatványozott eredményt elérnünk. Az említett „Psych. Labor.“ Hamburg, Domstrasse 8, bárkinek küld kívánságra ingyen prospektust.

Münchenből kértem s kaptam a Geschäftsstelle des Vereins für christliche Erziehungswissenschaften-től — mindenki ingyen kapja — nevelési, ők így nevezik: Erziehungsbogen, én inkább jellemrajzi ívnek nevezném, mely testileg-lelkileg vizsgálja a tanuló adatait. Nem kell túlzásba esnünk s a kiadókkal hinni, ha a polgári iskola kap az előbbi iskoláktól ily ívet, előre tudja, a tanulók többsége hogyan áll memoria tekintetében, s ha jól áll, többet adunk fel, vagy ha kevesebb figyelemről tudósítanak, direkt ad hoc gyakorlatokat tartunk az általános szellemi disciplinálás szögpontjából, de netalán degeneráltságra az ív előre figyelmeztet, a tanító ebből az ívből is meggyőződhetik, a szülő vagy a velük lakók hogy befolyásolják a gyermeket erkölcsi, szellemi s last, not least hazafias tekintetben. Ez utolsót, mikor a csehek s horvátok akarják hazánkat szétdarabolni, kiváltképpen megnyomom. Fegyelem tekintetében az ív 24 rubrikát tartalmaz, kiemelek: kedvenc tárgyai, lelkiismeret, önuralom, igazmondás, szerénység, bátorság, szorgalom, tisztaság s rend, türelem, hányszor kapott büntetést, dicséretet. Az intelligencia tekintetében 13 pontja van az ívnek, kiemelek: alkalmazkodás, koncentráció, figyelem, hogy apperceptív, t. i. mi a szemléleti típusa: visualis (látás), akusztikus (hallás) vagy motorikus (mozgási), hogyan ítél, képzelete, hamar ítél-e, különös tehetségei.

Nem mondom, hogy már a bölcsek követ íme megtalálták, de közelebb visz célunkhoz, melyet Prohászka Ottokár minap így szabott meg: „Neveljen a magyar tanítóság nemzedéket, mely dolgoz, fegyelmezett s takarékos, igazán emberi nemzedéket, mely eszével, energiájával, kezével teremt egy erős Magyarországot, mely jó hazafi s nemzedéket, mely magában hordja a mennyországot.“ Kell, hogy földi életet éljünk, de ideálok nélkül nem kérünk belőle!

Freund Bernát.

Körlevelek.

2904-1917. sz. Sárvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárvármegye valamennyi el. iskolája helyi hatóságának és tanítójának.

Vall.- és közokt.-ü. miniszter úrnak a *hősi halált halt tanítók özvegyei részére utalványozandó félévi járandóság* ügyében f. évi június hó 9-ikén 163,111/VII. c. szám alatt kelt kör-

léti célokot
ények jegy-
ég elfogadta a
ny a modern
. És éppen a
ainak Vörös-
ndó, hadsegi-
j nyeresé-
at indokolásá-
Gratz Gusztáv
dolgot cse-
t „hadsegítési
i“. Hogy egy
edély nemesi-
számolni kell
ell azt a köz
Az 1917. évi
Korona Ország-
l kibocsátott
névértékű és
nyeresé-
edménye had-
al: a Vörös-
s céljaira az
ak, a rokkant
rvák segélye-
-alap“ gyara-
miniszternek,
mi alkalm-
re létesítendő
munkásbeteg-
rnak, az általa
zerelési költ-
Egyesületnek,
összeg for-
Egyesületek-
lapunk mai
etező felvilá-
a népszerűvé
nek módjáról,
ronás, tizen-
ször százezer
rendszeresen
ozatáról; jelzi
ő 1917. szept.
elyeket, majd
orsolási terv
állampénztár-
kir. pénzügy-
c. 2. §-ában
llam nevében
orsolási terv
fizetésére. Az
orsolási idő-
készeresével
váltásra.
eteinkben.

OLÁS!

bir-
át!

f. árban
d cég
esen.

k özvegyel
Hivatal fő-

rendeletét tudomás végett alábbi másolatban közlöm:

A mozgósítás folytán hadbavonult és hősi halált halt (eltűnt) állami tisztviselők stb. családjaikat megillető polgári és katonai ellátások megállapítása és folyósítása tárgyában kiadott 1914. évi 150.000. P. M. számú körrendelettel kapcsolatban értesítem a Tanfelügyelő urat, hogy az országos tanítói nyugdíjintézet kötelekébe tartozó hősi halált halt tanítók özvegyei részére az 1868. évi 38. t.-c. 138. §-a alapján engedélyezett félévi járandóság az özvegyeket a katonai végellátáson felül teljes egészében megilleti s csupán az özvegyi segély esik a katonai végellátással szemben az említett körrendeletben foglaltak szerint korlátozás alá.

Eperjes, 1917. augusztus 20.

SZABÓ ELEMÉR,
kir. tanfelügyelő.

3030-1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjéről.

Sárosvármegye területén működő összes állami el. iskolák gondnokságaihoz, valamint igazgató és vezető tanerőikhez.

Hivatkozással a m. kir. vallás- és közokt.-ügyi miniszter úr 1916. évi január hó 15-ikén 140.500/1915. és 1916. évi augusztus 17-ikén 103.501. sz. a. kelt rendeleteire, megfelelő eljárás végett közlöm Címmel, hogy a felügyelete, illetőleg vezetése alatt álló iskola költségvetésének megállapítása és ekként a szükségleti összegnek a vallás- és közokt.-ügyi miniszter úr által leendő kiutalása céljából az iskola, s ettől külön a gazdasági ismétlő-iskola, valamint az ifjúsági és tanítói könyvtár 1917/18. tanévi költségvetései szabályszerűen letárgyalva és a m. kir. tud.-egyetemi nyomda által kiadott nyomtatványokon 3-3 egyenlő példányban elkészítve legkésőbb a f. évi október elejéig terjesztendők be a várm. kir. tanfelügyelőséghez.

Szoros mihez tartásul közlöm, hogy a felsorolt költségvetések úgy fedezeti, mint szükségleti tételei gondos vizsgálat alá veendőek és amennyiben a bevétel vagy a kiadás valamely tételénél az előbbi tanévi költségvetésben feltüntetett adattal szemben eltérés mutatkozik, a változás okmányilag igazolandó. A bevételnél az 5%-os pótdadó az illetékes községi előjárásuktól bekívánandó adatok szerint állítandó be a költségvetésbe, mely hivatalos iratot a költségvetéshez csatolni kell. A kiadási tételeknél amennyiben fűtési szükségleti összeg emelésére volna szükség, az esetben a fűtendő helyiségek hosszát, szélességét és magasságát részletező adatok feltüntetése mellett kiállított hiteles légúrtartalmi kimutatás, a tüzelőanyag piaci árát és felvágási költségeit feltüntető szabályszerű községi bizonyítvány csatolandó. Amennyiben új költségvetés összeállításáról van szó, minden egyes bevételi és kiadási tétel okmányilag igazolni kell, míg a könyvtári költségvetés összeállításánál különösen figyelembe veendő az e célra külön szolgáló költségvetési nyomtatvány hátlapján olvasható utasítás.

Eperjes, 1917. augusztus 29.

SZABÓ ELEMÉR,
kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Köszönetnyilvánítás. Legfelsőbb helyről történt kitüntetésem alkalmából a vármegye tanítósa köréből is oly számosan kerestek fel jókívánataikkal, hogy nem lévén alkalmam minden egyes ily megkeresésre írásban válaszolni, ezért az illetőknek üdvözlő-soraikért ezúton mondok köszönetet. Szabó Elemér, kir. tanfelügyelő.

Női kézimunkatanítási díj. A vall.- és közokt.-ü. miniszter Schmidt Zaremba Irén részére az aranybányai és Kiszely Lajosné részére a harsági áll. el. iskoláknál az 1916-1917. tanévben teljesített női kézimunkaoktatásért egyenkint 60 koronát engedélyezett.

Előfizetési díjak beküldése iránt. Felkérjük az illető iskolák igazgatóit és tanerőit a lapért járó hátralékos előfizetési díjak kiegyenlítésére. Az iskoláknál a beiratási díjak szedése most van folyamatban, melyből lapunk előfizetési díja is fedezendő. Itt az alkalom tehát az iskolák részére járó lapunk előfizetési díjának kiegyenlítésére. Az előfizetési díj, miként a lap homlokzatán olvasható, a kiadóhivatalhoz, Kósch Árpád-könyvnyomda címén Eperjesre küldendő.

Eljegyzés. Szuhár Sándor szekesőljai r. kath. el. isk. tanító a múlt hó folyamán eljegyezte Kohányi Stefi ke bartosfalvi r. kath. isk. tanítónőt. Gratulálunk.

Házasság. Rezy Margit tótsóvári áll. el. isk. tanítónő férjhez ment Platty Imre tótsóvári erdőhivatali tiszthez. A házassághoz gratulálunk.

Állásról való lemondás. Pataki István Jecsérdi r. kath. el. isk. tanító a szegedi alsó-központi állami elemi iskolához neveztetven ki, eddigi állásáról lemondott.

Képző-intézeti felvételi folyamodványokra vonatkozó módosítás. A vall.- és közokt.-ü. miniszter az áll. tanító- és tanítónő-képző-intézetek rendszeres növendékeinek felvételi folyamodványaira vonatkozólag a Rendtartási szabályzatot akképen módosította, hogy az említett intézetek azon rendszeres növendékei, akik magukat folytatólagosan a második, harmadik, illetőleg negyedik osztályába óhajtják felvétetni, csupán azon esetben kötelesek a vall.- és közokt.-ügyi m. kir. miniszterhez címzett bélyegtelen és mellékletek nélküli újabb folyamodványt az intézet igazgatóságánál benyújtani, ha az eddig élvezett államsegélynél kedvezőbb segélyt kérnek. Azon növendékek azonban, akik kedvezményt vagy egyáltalában nem kérnek, vagy pedig az eddig élvezetnél magasabb kedvezményt elérni nem kívánnak, kérvényt benyújtani nem tartoznak.

Gyógynövény-gyűjtés. Szklenár Pál keckerkosztolányi áll. isk. ig.-tanító az általa gyűjtött többféle gyógynövényből (kamilla-, bodzavirágtea stb.) szárított mennyiségben 3 kg. 60 dg.-ot küldött a Hadsegélyző Hivatalnak Budapestre. Bánhegyi Jakab sósgyűlvészi áll. isk. ig.-tanító a nyár folyamán hársfavirágot gyűjtött s azt megszártva mihamarabb a Hadsegélyző Hivatalnak juttatja.

Sárosvárm. tanítói hadiárva alapja. Bálint Dezső kurimai izr. isk. tanító a sárosvármegyei tanítók hadiárvaí javára eszközölt augusztus havi gyűjtése eredményeképpen 7 kor. 46 fill.-t küldött a várm. kir. tanfelügyelőséghez. Szeredai Károly sárosfalvi ág. ev. isk. tanító a tavasi nép- és állatösszeírásért kapott 17 kor.-t azzal küldte kir. tanfelügyelői hivatalunkhoz, hogy abból 12 kor. a sárosvárm. tanítói hadiárva alapjához és 5 kor. pedig a sárosvármegyei hadiárva általános alapjához csatoltassék. Ekként befolyt a sárosvm. tanítói hadiárva javára 19 kor. 46 fill., mely összeg az eddig kimutatott és az Eperjesi Takarékpénztárnál elhelyezett 1004 kor. 28 fill.-t kitevő alaphoz csatoltatott. Eszerint az alap állaga: 1023 korona 74 fillér. A sárosvármegyei hadiárva alapja javára küldött 5 kor.-t a kir. tanfelügyelőség az eperjesi m. kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába fizette be.

Családi pótlékok helyettesítő segély. A vall.- és közokt.-ü. miniszter Winter Dániel kriványi áll. el. isk. tanító részére az 1912. évi XXXV. t.-c. alapján, f. évi május hóban született Edith nevű gyermeke után f. évi április 1-jétől június hó végéig 50 korona családi pótlékok helyettesítő segélyt és a f. évi IX. t.-c. alapján folyó évi július 1-jétől kezdve évi 400 korona családi pótlékok helyettesítő segélyt engedélyezett.

Ruházatbeszerzési segély. A vall.- és közokt.-ü. miniszter Ebergényi Mária magyar-jakabfalvi róm. kath., Lehoczky Elza tapolyhanusfalvai és Dobos Margit erdővágási ág h. ev. elemi iskolai segédtanítónők részére egyenkint 500 kor. ruházatbeszerzési segélyt engedélyezett.

Királyszobor terjesztése. Ligeti Miklós neves szobrászművészünk elkészítette IV. Károly király őfelsége mesterien sikerült mellszobrát. Őfelsége, aki több ízben ült modellt a művésznek, meleghangú szavakkal fejezte ki elismerését a pompás mellszobor élethűsége és feltétlen művészi kvalitásai felett és hozzátette, hogy hosszú idő el fog telni, amíg megint modellt fog ülni valakinek, e kitűnő munka után nem is látja szükségét. Az életnagyságú mellszobrot a m. kir. honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala kétféle kivitelben bocsájtja forgalomba. Az egyik magyar tábornoki díszegyenruhában, a másik tábori egyenruhában ábrázolja királyunkat. Őfelségének kifejezett óhaja, hogy a szobor sokszorosítása és forgalombahozatala révén begyűlt összegek teljes egészükben, fillérnyi levonás nélkül, egy Károly király-alapot képezzenek. Az alap felett való kizárólagos rendelkezés jogát a felséges úr önmagának tartotta fenn, miért is a Hadsegélyző Hivatal a begyűlt összegekről időnként részletes jelentést köteles Őfelsége elé terjeszteni. Midőn a Hadsegélyző Hivatal a királyi gondolat megvalósítása jegyében a hatóságok, intézetek és az egész társadalom áldozatkészségét ezúttal is kéri, hálásan elismeri, hogy mindezek a körök mindenkor készséggel, önfeláldozóan megtették a magukét és hatalmas munkát fejtettek ki a háborús sebek gyógyításában De a háború hosszú tartama és borzalmasan tökéletes technikája folyton új sebeket üt, folyton új munkát kíván az irgalmas szivektől. A Hadsegélyző Hivatal kérő szóval fordul a magyar hatóságokhoz, intézetekhez és társadalmi körökhöz annál is inkább, mivel fiatal, népszerű uralkodónk művészi értékű szobrát adja ellenértékül, amelynek egyetlen hatóság, egyetlen intézet terneiből sem volna szabad hiányoznia, s a amely méltó dísz minden királyhú magyar ember lakásának. A királyhűség és a könyörülő szeretet legszebb összefonódását dokumentálja mindenki, aki a Károly király-alapot gyarapítja. A Hadsegélyző Hivatal a 95 cm. magas mellszobrot márványba faragva, bronz másolatban és gipsz másolatban hozza forgalomba. A gipszből készített másolat ára 150 korona. A jó ügy érdekében kéri a Hadsegélyző Hivatal az alkalomhoz és módhoz képest a szobornak mielőbbi megrendelését.

Magasabb fizetés. A vall.- és közokt.-ü. miniszter Mihalik István nagysárosi áll. el. isk. igazg.-tanító részére a III-ik fizetési osztály 2-ik fokozatából az 1-ső fokozatba történt előlépése folytán az 1913. évi XV. t.-c. alapján évi 1800 korona fizetést, továbbá Marczinkóné Maczejkó Margit roskoványi és Kósts Mária sárosmária-völgyi áll. el. isk. tanítónőknek a III-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába történt előléptetése folytán egyenkint évi 1400 kor. fizetést tett folyóvá.

Taneszköz-engedélyezés. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a poprádokrői áll. el. isk. részére a következő taneszközöket engedélyezte: Magyarország címerét papírból, Himnusz falitáblát, métermértékek gyűjteményét, természetrajzi képeket (egész sorozatot); kézügyességi taneszközöket, földrajzi alapfogalmakat szemléltető faliképeket, Magyarország hegy- és vízrajzi fali térképét, Európa fali térképét, a föld képét féltékékben és földgömböt. Ugyanez alkalommal a sárosberetói áll. el. isk. a következő taneszközöket kapta: Himnusz falitáblát, «Óvakodjunk a szeszes italoktól» című faliképet, számológépet, fali olvasótáblákat és métermértékek falitábláját.

Tanonciskolák ködése. A vallás-részetes rendelet tanévi tanoncoktatás érdekében. A rend és kereskedő-tanonc később szeptember melynek a Szervezőszünetek megtartására 15-ikéig kell tartania látogatás alól való te is részletesen szabály minek értelmében a rövidebb időtartam adásának kérdésében roz, míg a két hónap ket illetőleg a kir. Hogy a jelen viszo nevelésére az iskolai t nyújtassék, a miniszt iskola kebelében ed iskolai ifjúsági egyesü délutáni összejövetel süket a folyó tanév adott rendelet kiterj iskolák tanulmányi r mán szükséges egyét

Tanítói gyűlés

A Sárosvármegyei választmánya szeptem áll. tanítónőképző-inté meg gyűlését, letárg zésére. A gyűlést D h. ev. isk. igazgató, aki megnyitójában e zölte a gyűlésen meg tanfelügyelőt, legfelső alkalmából. Hálásan kai helyzet folytán távozott Bujanovics C valamint br. Ghillány művelésügyi miniszte tanítósaának érdeke viselték és azokat mi előmozdították; majd meg Koós Béla új fői ismeretlen körünkben foglalóbeszédében a ügy előbbrevitele érd lelkes visszhangra ta nevelőinek lelkében. A intézett a hazai kultu vezéreihez: gr. Appor okt.-ü. miniszterhez és hoz. Ezután a program zése következett, me tavaszán elhunyt kiss Szkurkay Manó nev 1000-koronás alapnak adását. Az alapot a megató emlékének megő hozta létre oly célból vármegye tanítósa. Tanítók Háza intern gyebeli, azonban első érdemes fiai javára sárosvármegyei tanító mely ugyancsak a gyűjtése s amelynek a 74 fillér, kir. tanfelü. Béla Bertalané magy részére, árva javára, te fáradoalmak követke 200 koronát és özv. újfalvi g. kath. isk. ta mekei részére, a férjt ünése folytán 100 k választmány. A gyűle megyei Mészáros meg eszközeit vármegyénk tette terjedelmes előad

Tanonciskolák 1917—1918. tanévi működése. A vallás- és közokt.-ügyi miniszter részletes rendeletet adott ki az 1917—1918. tanévi tanoncoktatás megfelelő keresztülvitele érdekében. A rendelet értelmében az iparos- és kereskedő-tanonciskolákban a tanítás legkésőbb szeptember 15-ikén megkezdendő, melynek a Szervezet alapján engedélyezett szünetek megtartásával a jövő évi június hó 15-ikéig kell tartania. A tanoncoknak az iskola-látogatás alól való felmentési eseteit és módját is részletesen szabályozza a miniszteri rendelet, minek értelmében a kéthónapos vagy ennél rövidebb időtartamra kért felmentések megadásának kérdésében az iskola igazgatója határoz, míg a két hónapot meghaladó felmentéseket illetően a kir. tanfelügyelő intézkedik. Hogy a jelen viszonyok között a tanoncok nevelésére az iskolai tanrenden kívül is alkalom nyújtsanak, a miniszter megengedte, hogy az iskola kebelében eddig is fennállott tanonciskolai ifjúsági egyesületek (ünnep- és vasárnap délutáni összejövetelek, tanoncotthon) működésüket a folyó tanévben is folytathassák. A kiadott rendelet kiterjeszkedik még a tanonciskolák tanulmányi rendjére és a tanév folyamán szükséges egyéb intézkedésre.

Tanítói gyűlés és Méhésköralakítás. A Sárosvármegyei Ált. Népművelő-egyesület választmányja szeptember 3-ikán Eperjesen az áll. tanítónőképző-intézet tornatermében tartotta meg gyűlését, letárgyalandó ügyeinek elintézésére. A gyűlést Durst Győző eperjesi ág. h. ev. isk. igazgató, egyesületi alelnök vezette, aki megnyitójában elismerő szavakkal üdvözölte a gyűlésen megjelent Szabó Elemér kir. tanfelügyelőt, legfelsőbb helyről ért kitüntetéséért. Hálásan emlékezett meg a politikai helyzet folytán magas főispáni székéről távozott Bujanovics Gyula volt főispánunkról, valamint br. Ghillány Imre volt m. kir. földmívelésügyi miniszterről, kik a vármegye tanítóságának érdekeit mindenkor szívükön viselték és azokat minden adandó alkalommal előmozdították; majd hódolattal emlékezett meg Koós Béla új főispánunkról, aki bár még ismeretlen körünkben, azonban főispáni székfoglalóbeszédében a vármegyei népoktatásügy előbbrevitele érdekében tett nyilatkozatai lelkes visszhangra találtak a vármegyei népművelőinek lelkeiben. A gyűlés üdvözlő-táviratot intézett a hazai kultúra lelkes és nagynevű vezetőihez: gr. Apponyi Albert vall.- és közokt.-ü. miniszterhez és Tóth János államtitkárhoz. Ezután a programmszerű tárgysor elintézésére következett, melyből kiemeljük az év tavaszán elhunyt kisszebeni áll. isk. igazgató, Szkurkay Manó nevéhez fűzött létesített 1000-koronás alapnak a gyűlésen történt átadását. Az alapot a megboldogult iskolai igazgató emlékének megőrzésére a kartársi szeretet hozta létre oly célból, hogy annak kamatai a vármegye tanítósága által Eperjesen létesített Tanítók Háza internátusban elhelyezett megyebeli, azonban elsősorban kisszebeni tanítók érdemes fiai javára használtassanak fel. A sárosvármegyei tanítói hadiárva alapjából, mely ugyancsak a vármegye tanítóságának gyűjtése s amelynek állaga jelenleg 1023 kor. 74 fillér, kir. tanfelügyelőnk javaslatára özv. Béla Bertalané magyarkapronczai áll. tanítónő részére, árvái javára, tekintettel férjének a hadiárvalak következtében történt elhunytára, 200 koronát és özv. Gmitró Györgyné sós-újfalvi g. kath. isk. tanító neje, illetőleg gyermekei részére, a férjnek hadban történt el-tűnése folytán 100 koronát szavazott meg a választmány. A gyűlést követte a Sárosvármegyei Méhéskör megalakítása. A kör célját és eszközeit vármegyénk kir. tanfelügyelője ismertette terjedelmes előadásában, kinek indítványára

a népes gyűlésen jelenvoltak egyhangulag kimondották a kör megalakítását. A gyűlés a Méhéskör elnökévé egyhangulag Szabó Elemér kir. tanfelügyelőt választották meg; majd az elnök indítványára közfelkiáltással alelnök lett Zsebráczky Géza bártfai róm. kath. esperesplébános, titkár Wott Béla tótraszlaviczai áll. isk. igazgató-tanító, pénztáros Faludi Ferenc kapii áll. iskolai ig.-tanító s ellenőr Deszatinik János zborói áll. isk. ig.-tanító, míg választmányi tagokká választották: Nyemecz István malczói gör. kath. lelkész, Hartsár Péter kisszebeni róm. kath. prépost-plébános, Neviczky Sándor sárosújlaki g. kath. lelkész, Árpád Gyula girálti kir. állatorvos, Egyedi Mátyás postamester Pécsújfalu és Zelény József ig.-tanító Alsószalók. A gyűlésen elhangzott gyakorlati irányú indítványok is mind azt igazolták, hogy a már megalakuláskor 60 tagot számláló Méhéskör ambícióval lát a munkához, hogy vármegyénkben a méhészet hasznos és szép foglalkozását minél sikeresebbé és elterjedtebbé tegye.

Felölös szerkesztő: Kiadótulajdonosok:
Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1917. évi június 1-től.

Kassa—Eperjes—Orló.

Kassa . . . ind.	r. 4 ³⁰	12 ³⁷	du. 4 ¹⁰	e. 6 ³⁴
Hernádtihany " " "	4 ³⁶	12 ⁴⁶	" 4 ¹⁹	" —
H.-szentistván " " "	4 ⁴⁵	12 ⁵⁸	" 4 ²³	7 ⁰⁵
Terebő " " "	4 ⁵³	1 ⁰⁸	" 4 ³⁹	" —
Abos . . . érk.	4 ⁵⁷	1 ¹³	" 4 ⁴³	7 ²⁰
Abos . . . ind.	4 ⁵⁹	8 ⁴⁷ 1 ¹⁵	" 5 ¹²	8 ⁰⁵
Eperjes . . . érk.	5 ³⁰	9 ²⁵ 1 ⁴⁰	" 5 ⁴⁰	8 ⁵³
Eperjes . . . ind.	6 ¹⁵	2 ²⁰	" 5 ⁵⁵	9 ⁵¹
Eperjes város " " "	6 ²⁰	2 ²⁴	" 5 ⁵⁹	9 ⁵⁷
Nagysáros . . . " "	6 ³⁶	2 ³⁵	" 6 ¹⁰	10 ³⁰
Kisszeben . . . " "	7 ⁰⁵	3 ⁰⁰	" 6 ³³	11 ¹⁰
Héthárs . . . érk.	7 ²⁸	3 ²³	" 6 ⁵⁶	11 ⁴⁴
Héthárs . . . ind.	7 ⁴¹	3 ²⁹	" 7 ⁰³	11 ⁵²
Pusztamező . . . " "	8 ⁰⁶	3 ⁵³	" 7 ²⁷	12 ³⁸
Orló . . . érk.	8 ²³	4 ¹⁰	" 7 ⁴⁴	1 ⁰⁴

A *-gal jelölt vonat csak kedvező üzemi viszonyok mellett közlekedik.

Orló—Eperjes—Kassa.

Orló . . . i.	r. 5 ³⁵	r. 9 ⁵⁰	1 ³⁵	e. 8 ⁰⁰
Pusztamező " " "	5 ⁵⁷	" 10 ¹²	1 ⁵⁵	" 8 ²⁰
Héthárs . . . é.	6 ²²	" 10 ³⁶	2 ²⁰	" 8 ⁴³
Héthárs . . . i.	6 ³⁰	" 10 ⁴⁰	2 ²³	" 8 ⁴⁷
Kisszeben . . . " "	7 ⁰¹	" 11 ⁰⁶	2 ⁵⁵	" 9 ¹⁵
Nagysáros . . . " "	7 ²⁵	" 11 ²⁶	3 ²⁰	" 9 ³⁸
Eperjes város " " "	7 ⁴¹	" 11 ³⁶	3 ³²	" 9 ⁴⁸
Eperjes . . . é.	7 ⁴⁵	" 11 ⁴⁰	3 ³⁵	" 9 ⁵¹
Eperjes . . . i.	7 ⁵⁵	2 ²⁸ 12 ⁰³	3 ⁵⁵	" 10 ²⁵
Abos . . . é.	8 ²⁶	2 ⁵⁹ 12 ³²	4 ²¹	" 10 ⁵¹
Abos . . . i.	8 ⁵⁷	" 1 ¹⁷	4 ²²	" 10 ⁵³
Terebő . . . " "	9 ⁰²	" 1 ²³	4 ²⁶	" 10 ⁵⁸
H.-szentistv. " " "	9 ¹¹	" 1 ³⁸	4 ³⁸	" 11 ⁰⁷
Hernádtih. " " "	9 ¹⁹	" 1 ⁴⁵	4 ⁴⁵	" 11 ¹⁴
Kassa . . . é.	9 ²⁵	" 1 ⁵⁰	4 ⁵⁰	" 11 ²⁰

A *-gal jelölt vonat csak kedvező üzemi viszonyok mellett közlekedik.

Eperjes—Bártfa.

Eperjes . . . ind.	r. 5 ⁴⁰	d. 12 ⁰⁵	e. 6 ⁰⁰
Sebeskellemes . . . " "	5 ⁵⁰	" 12 ¹⁵	6 ¹¹
Alsósebes . . . " "	5 ⁵⁷	" 12 ²²	6 ¹⁸
Kapi . . . " "	6 ⁰⁸	" 12 ³⁸	6 ²⁰
Fulyán . . . " "	6 ¹²	" 12 ⁴³	6 ³⁵
Töltzék . . . " "	6 ²⁰	" 12 ⁵⁰	6 ⁴³
Deméte . . . " "	6 ²⁴	" 12 ⁵⁴	6 ⁴⁸
Magyarraszlavicza . . . " "	6 ⁴⁷	" 1 ²⁸	7 ⁰⁷
Oszikó . . . " "	6 ⁵⁷	" 1 ³⁵	7 ¹⁵
Hertnek . . . " "	7 ²⁰	" 1 ⁵⁷	7 ³³
Kolossó . . . " "	7 ³⁹	" 2 ¹⁴	7 ⁴⁹
Bártfa . . . érk.	7 ⁵⁰	" 2 ²⁵	8 ⁰⁰

Bártfa—Eperjes.

Bártfa . . . ind.	r. 5 ⁴⁵	d. 9 ⁰⁰	e. 7 ⁰⁵
Kolossó . . . " "	5 ⁵⁷	" 9 ¹²	7 ¹⁷
Hertnek . . . " "	6 ¹⁵	" 9 ³⁸	7 ⁴⁰
Oszikó . . . " "	6 ²⁹	" 9 ⁵³	7 ⁵⁴
Magyarraszlavicza . . . " "	6 ³⁸	" 10 ²⁰	8 ⁰⁹
Deméte . . . " "	6 ⁵²	" 10 ³⁴	8 ²³
Töltzék . . . " "	6 ⁵⁶	" 10 ³⁸	8 ²⁷
Fulyán . . . " "	7 ⁰³	" 10 ⁴⁵	8 ³⁴
Kapi . . . " "	7 ⁰⁸	" 11 ⁰⁷	8 ⁴⁶
Alsósebes . . . " "	7 ¹⁸	" 11 ¹⁸	8 ⁵⁶
Sebeskellemes . . . " "	7 ²⁵	" 11 ²⁵	9 ⁰³
Eperjes . . . érk.	7 ³⁴	" 11 ³⁵	9 ¹²

Szepesség felé indul a vonat:

Eperjes . . . ind.	szv. 12 ⁰³	gyv. 2 ²³	szv. 2 ⁵⁹	gyv. 3 ¹⁵	szv. 3 ⁴⁸	gyv. 4 ¹²
Abos . . . érk.	r. 4 ³¹	12 ⁴⁶	du. 2 ⁵⁹	3 ³⁸	3 ¹⁵	4 ¹²
Abos . . . ind.	5 ¹⁵	1 ²²	4 ³⁴	3 ⁴⁸	4 ¹²	4 ⁴²
Margitfalva " " "	5 ⁵⁴	1 ⁴⁷	5 ⁰⁵	4 ¹²	4 ⁴²	5 ¹²
Szepesolaszi " " "	6 ³⁸	2 ¹⁹	5 ⁴⁵	4 ⁴²	5 ¹²	5 ⁴²
Igló . . . " "	7 ²⁶	2 ⁵¹	6 ³²	5 ¹²	5 ⁴²	6 ¹²
Poprádfelka érk.	7 ⁴²	3 ⁰⁸	6 ⁵⁰	5 ⁴²	6 ¹²	6 ⁴²
Poprádfelka ind.	8 ¹³	3 ³⁵	7 ²¹	6 ¹²	6 ⁴²	7 ¹²
Csorba . . . " "	9 ²¹	4 ²⁰	8 ³²	7 ¹²	7 ⁴²	8 ¹²
L.-Sz.-Miklós " " "	10 ⁰⁸	4 ⁴⁵	9 ¹⁵	8 ¹²	8 ⁴²	9 ¹²
Rózsahegy . . . " "	11 ³¹	5 ²⁵	10 ⁴²	9 ¹²	9 ⁴²	10 ¹²
Ruttka . . . " "	2 ¹⁵	6 ¹⁰	12 ²⁸	10 ¹²	10 ⁴²	11 ¹²
Zsolna . . . " "	4 ¹⁵	7 ⁴⁵	2 ⁰⁰	11 ¹²	11 ⁴²	12 ¹²
Teschén . . . " "	5 ⁰⁶	8 ²⁵	2 ⁴⁰	12 ¹²	12 ⁴²	1 ¹²
Oderberg . . . érk.						

* Gyorsvonat; csak Poprádfelkáiig közlekedik jún. 6—szept. 15-ig.

Szepesség felől érkezik a vonat:

Oderberg . . . ind.	szv. 1 ²⁵	szv. 6 ²⁰	gyv. 9 ⁵⁰	szv. 10 ⁴⁰
Teschén . . . " "	2 ⁰⁸	7 ⁴⁸	10 ³²	11 ³⁹
Zsolna . . . " "	4 ¹²	12 ²⁵	12 ²⁵	1 ⁵⁵
Ruttka . . . " "	4 ⁵⁹	12 ⁵⁴	12 ⁵⁴	2 ⁴⁵
Rózsahegy . . . " "	6 ¹⁵	1 ³⁵	3 ⁵⁷	4 ⁴⁷
Liptószentmiklós " " "	7 ⁰³	2 ⁰¹	4 ⁴⁹	5 ³⁹
Csorba . . . " "	8 ¹¹	3 ¹⁵	5 ⁵⁴	6 ⁴⁴
Poprádfelka . . . " "	8 ⁴⁷	3 ⁵⁰	7 ¹⁷	8 ⁰⁷
Igló . . . " "	9 ⁴³	4 ⁴⁶	8 ²³	9 ¹³
Szepesolaszi . . . " "	10 ¹⁶	5 ¹¹	9 ⁰⁶	9 ⁵⁶
Margitfalva . . . " "	10 ⁴⁸	5 ⁴³	9 ⁴²	10 ³²
Abos . . . érk.	11 ³²	6 ²⁷	10 ²⁷	11 ¹⁷
Abos . . . ind.	1 ¹⁵	5 ¹²	4 ⁵⁹	5 ⁴⁹
Eperjes . . . érk.	1 ⁴⁰	5 ⁴⁰	5 ³⁰	6 ²⁰

* Gyorsvonat; közlekedik jún. 17-től szept. 16-ig.

Elsőrangú □ □
csemegeszőlő
kapható □ □
Fő-utca 133. sz.
alatt az emeleten.

□ Használt □
gyalúpadot,
tábori kohót
keres vételre dr. Eötvösné gazdasága.
Levelek az ár megjelölésével Magyar-
raszlaviczára intézendők.

NEMZETI
osztályozó-pénzszekrényeket
— összeadó szerkezettel,
szelvénykivetővel avagy
anélkül — előnyös feltéte-
lek mellett visszavásárol a
Registrierkassen-Ges. m. b. H.
Wien, VII, Siebensterngasse 31.

Vízmentes
csomagoló papiros
kapható □ □ □ □
Kösch Árpád
könyvnyomdai műintézet ::
papir- és írószerraktárának
üzletében :: Eperjesen.

A Magyar Szent Korona Országainak VÖRÖSKERESZT-EGYLETE

által az 1917. XII. törvénycikk alapján kibocsátott,
hadsegítési és népjóléti célokat szolgáló

1.200.000 darab, egyenkint 40 korona névértékű
és 80 koronával törlesztésre kerülő

adó-, bélyeg- és illetékmentes nyereménykötvényt
bocsátunk aláírásra.

1. Ezen nyereménykölcson készpénzre-
ménye hadsegítési célokra a Magyar Szent
Korona Országainak Vöröskereszt-Egyletének,
hadigondozás céljaira az Országos Hadigondozó
Hivatalnak, a rokkant honvédtisztek, tisztí özve-
gyek és árvák segélyezésére létesített „Szurmay
Sándor-alap” gyarapítására a m. kir. honvédelmi
miniszternek, az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak a tudóvész elleni védelmére léte-
sítendő intézmények céljaira az Országos Mun-
kásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztár-
nak, az általa létesítendő kórház építési és fel-
szerelési költségeire a Budapesti Poliklinika
Egyesületnek, végül alapítványszerűen keze-
lendő összeg formájában a magyar köz-
művelődési egyesületeknek rendelkezésére bo-
csátatik.

2. Miután a sorsolási terv biztosítására szol-
gáló alap a m. kir. központi állampénztárnál
készpénzben befizettetett, a m. kir. pénzügy-
miniszter úr az 1917. évi XII. t.-c. 2. §-ában
nyert felhatalmazás alapján az állam nevében
feltétlenül kötelezettséget vállalt a sorsolási terv
szerinti sorsolások alapján teljesítendő fize-
tésekre nézve. A sorsolások közjegyző jelenléte-
ben ugyanott történnek, ahol a magyar állam-
adósság sorsolás alá eső értékei sorsoltatnak.

3. A sorsolási terv szerint az első harminc
esztendőben

11	esetben	1.000.000	koronás
19	"	500.000	"
9	"	300.000	"
9	"	200.000	"
34	"	100.000	"
20	"	50.000	"

főnyeremények vannak, azontúl minden húzás-
nál a főnyeremények 450.000, 300.000, 200.000,
100.000, 20.000 stb. koronát tesznek ki.

Az összes nyereménykötvények a sorsolási
időtartam utolsó évében a névérték kétszeresé-
vel, vagyis 80 koronával kerülnek beváltásra.

A nyereménykölcson kötvényei 120.000
sorozatba vannak beosztva; minden sorozat
tíz nyereménykötvényt foglal magában. Tíz
nyereménykötvény megszerzése által tehát egy
egész sorozatra eső nyeremények biztosíthatók.

A nyereményeket, valamint a törlesztési
összeget a m. kir. központi állampénztár fizeti ki.

4. Aláírási ár darabonként 52 korona.

5. Aláírási határidő: 1917. szept. 10. – szept. 15.

6. Aláírásokat ezen időn belül a hivatalos
órák alatt elfogadják:

- az Angol-Osztrák Bank budapesti fióktelepe,
- a Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság,
- a Budai Általános Takarékpénztár R.-T.,
- a Budapesti Takarékpénztár és Országos
Zálogkölcson-Részvénytársaság,
- a Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár Rész-
vénytársaság,
- az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár,
- az Első Magyar Iparbank,
- a Fővárosi Bank és Váltóüzlet Részv.-társaság,
- a Hazai Bank Részvénytársaság,
- a „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet
Részvénytársaság,
- a Hungária Bank Részvénytársaság,
- a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete,
- a Kőbányai Takarékpénztár Részv.-társaság,
- a Központi Kereskedelmi és Iparbank
Részvénytársaság,
- a Központi Váltóüzlet Részvénytársaság,
- a Magyar Agrár- és Járadékbank Részv.-társaság,
- a Magyar Általános Hitelbank,
- a Magyar Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság,
- a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvény-
társaság,
- a Magyar Cseh Iparbank Részvénytársaság,
- a Magyar Fakereskedők Hitelintézete
Részvénytársaság,
- a Magyar Földhitelintézet,

- a Magyar Jelzálog Hitelbank,
- a Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvény-
társaság,
- a Magyar Leszámloló és Pénzváltó-Bank,
- a Magyar Országos Központi Takarékpénztár,
- a Magyar Takarékpénztárak Központi Jel-
zálogbankja, mint Részvénytársaság,
- a „Mercur” Váltóüzleti Részvénytársaság,
- a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság,
- a Nemzeti Takarékpénztár és Bank Részvény-
társaság,
- az Országos Iparbank Részvénytársaság,
- a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, és
- a Wiener Bank-Verein magyarországi fiók-
telepe,
budapesti intézetek és ezeknek összes
budapesti és vidéki fiókjai; valamint
- az Első Horvát Takarékpénztár,
- a Horvát Általános Hitelbank Részv.-társaság,
- a Horvát Leszámloló Bank
zagrebi intézetek, továbbá
- a Privilegirte Landesbank für Bosnien
und Herzegovina és
- a Privilegirte Agrar- und Kommerzial-Bank
für Bosnien und Herzegovina című
sarajevói intézetek.

7. Minden jegyzett sorsjegy után a jegyző-
fél részéről darabonként 15 korona óvadék
teendő le készpénzben vagy megfelelő összegű
értékpapirokban, mely biztosíték a jegyzésre
esett sorsjegyek elszámolása alkalmával beszám-
lítottatik, illetve visszaadatik.

Az egyes bejelentések az aláírás összered-
ményéhez képest fognak tekintetbe vétetni; az
elszámolás szerint fizetendő összeg legkésőbb
szeptember 25-ikéig kiegyenlítettendő.

Jegyzések tíz darabig, valamint tíz darabot
meghaladó oly jegyzések, melyekre eső nye-
reménykötvények hat óra zároltatnak, első-
sorban fognak figyelembe részesíttetni.

8. A sorsjegyek a budapesti áru- és érték-
tőzsde hivatalos árjegyző lapjában jegyeztetni
fognak.

Budapest, 1917. szeptember hó 1.

- Hazai Bank Részvény-
társaság
- Magyar Általános Hitel-
bank
- Magyar Leszámloló és
Pénzváltó Bank
- „Hermes” Magy. Ált. Váltó-
üzlet Részvénytársaság
- Magyar Bank és Kereske-
delmi Részvénytársaság
- Pesti Magyar Kereske-
delmi Bank.

„Jótállás a biztos
eredményért.”

Törvé-
nyesen
védve.

Reitter Oszkár

nagybecsereki ny főkaptány
és fajbaromfitenyésztőnek nagy-
szerű találmánya a

„PATKÁNIN”

patkányirtó-szer (nem mérge), mely
emberre és háziállatokra nem ártal-
mas és fölülmul minden más irtószert.

1 doboz ára 5 K, mely ele-
gendő körülbelül 60 patkány kiirtásához.
Minden dobozhoz használati utasítás
van mellékelve. Ismeretű prospek-
tus, melyben le van írva, hogy kü-
lönböző nagyságú gardaságban hány
adag használandó. Kérésre ingyen
küld a PATKÁNIN-gyár egyedüli
elárústója, a Torontáli Agrárbank
Részv.-társaság Nagybecsereken.

Összefoglaló tankönyv.

A középiskola négy alsó osztályának tel-
jes tananyaga. Nélkülözhetetlen rendes és
magántanulóknak, önkéntes-vizsgára ké-
szülőknak. Legjobb eszköz az általános
műveltség elsajátítására. Két kötet. Ára
15 korona. : Megrendelhető **Zsoldos
tanintézeténél**, Budapest, VII., Dohány-
utca 84. szám. :: Telefon 32-40.

HIRDESSÜNK
AZ EPERJESI LAPOKBAN!

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetében, Eperjesen.

544-1917. sz.

Árverési hirdetmény.

Kelembér község úrbéresei 1917. szeptember
28-ikán d. u. 3 órakor Kelembéren a község-
házán tartandó zárt írásbeli ajánlatokkal egybe-
kötött nyilvános szóbeli árverésen eladják a
kelembéri határban fekvő s Toffler Mór szepes-
váraljai fakereskedő által még 1912. dec. 5-ikén
megtartott árverésen vásárolt s döntött álla-
potban visszamaradt, illetve ki nem fuvarozott
kb. 223 m.³ fenyőfát.

Kikiáltási ár, mint hivatalosan megállapí-
tott becsérték 1561 kor. (egyezeröttszázhatvanegy
korona), a bánatpénz 156 kor. (egyszázötvenhat
korona).

Zárt írásbeli ajánlatok a bánatpénzzel fel-
szerelve a kelembéri úrbéri elnök (u. p. Margit-
falva) címére adandók be.

A megállapított feltételektől eltérő vagy
kellően fel nem szerelt ajánlatok, utóajánlatok,
elkésve beérkezett vagy távirati ajánlatok figye-
lembe nem vétetnek.

A részletes árverési és szerződési feltételek
Kelembéren a községházánál megtekinthetők.

Kelembér, 1917. szeptember 5.

Glattstein Simon Petrásovics István
úrb. jegyző. úrb. elnök.

5-6-, esetleg több szobás lakást

keresek haszonbérbe
□ hosszabb időre, □
lehetőleg istállóval.

Cím a kiadóhivatalban.

Veszünk

pergetett és mézet,
sonkolyos vadat,
vadásztílalom alá nem eső vadat,
köménymagot

a legmagasabb áron.

Eperjesi
Keresztény Fogasztási Szövetkezet.

Bártfán 92 köbméter, 30-80
cm. átmérőjű

TÖLGYFA

rönkökben – és vagy 30 köb-
méter lábón – eladó.

Bővebb értesítést ad Soós Lajos
m.-mérnök.

Eladó ház.

Árok-utca 24. számú emeletes
ház kerttel együtt szabadkézből

eladó. A ház be van rendezve víz-
vezetékkel és villanyvilágítással.

EP

Előfizetési ár
Egész évre
Félévre
Negyedévre

Hirdetési díj: Egy-
petitsor egyszeri hi-
15 f. Közlemények s

A

Az önálló
magyar nem-
lyunk nemes-
váltak.

Még ninc-
rozó királyi
a nyilvános
kimondása e
kérdése.

A nemze-
álma valóra-
lyunk, aki
már negyedi
vérzivatarba
siességét, p
sokszorosan
val, most k
ismerni.

E királyi
masabb időb-
időben, amel-
jognak széles
képviseléténe
gyar állam ne-
tere miatt ag
Az önálló
teremtése me
aggodalmask

T

Mese a f

A fiú ott áll a
maga köré. Majd
talan lépésekkel h
acélos csillogással
pedig egy állomás
van. A fákon alud-
messze, az északny-
folt jelenik meg
azonban, ahogy e
ég karimáján, egy
tosan terjeszkedni
fekete felöltőben v
szélére, ahonnan sz
sággal egy kis p
nemtördőmséggel
rendje-módja szer
godtan ledől rája;

CSEME
LEGJO